

Vastaus Rantaradan kehittämissuunnitelmaa koskevaan aloitteeseen

Maakuntahallitus 26.01.2026 § 16

Selostus

Hallintosäännön 134 § mukaan Uudenmaan maakunnan asukkaalla sekä maakunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta maakunnassa, on oikeus tehdä kirjallinen aloite Uudenmaan liiton toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa.

Aloitteen käsittelee se Uudenmaan liiton viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa.

Uudenmaan maakunnan asukkaat Henrik Wickström ja Johan Kvarnström Raaseporista ovat jättäneet 18.12.2025 sähköpostilla aloitteen, joka koskee Rantaradan kehittämissuunnitelmaa. Aloite on esityslistan liitteenä.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus merkitsee aloitteen tiedoksi ja antaa sen vastauksen aluesuunnittelun vastuualueen valmisteltavaksi.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Täytäntöönpano:

Päätösote: aloitteen tekijät

Maakuntahallitus 15.06.2026

611/00.01.02.01/2025

Selostus

Uudenmaan maakunnan asukkaat Henrik Wickström ja Johan Kvarnström Raaseporista ovat jättäneet 18.12.2025 sähköpostilla aloitteen, joka koskee Rantaradan kehittämissuunnitelmaa (Initiativ: Utvecklingsplan för Kustbanan). Maakuntahallitus merkitsi 26.1.2026 § 16 aloitteen tiedoksi ja antoi vastauksen aluesuunnittelun vastuualueen valmisteltavaksi.

Allekirjoittaneet esittävät, että Uudenmaan liitto:

- laatii Rantaradalle kehittämissuunnitelman Länsi-Uudenmaan kuntien tarpeiden ja toiveiden mukaisesti. Uudenmaan liiton hallituksen tulee hyväksyä suunnitelma ja sen tulee toimia liiton vaikuttamis- ja edunvalvontatyön perustana. Suunnitelman keskiössä tulee olla Rantaradan infrastruktuurin parantaminen, nykyisen Helsingin ja Turun välisen junaliikenteen säilyttäminen sekä lähijunaliikenteen kehittäminen Hangon ja Helsingin välillä.
- edistää aktiivisesti mahdollisuutta hakea EU-rahoitusta jo vuonna 2026.
- tuo selkeästi ja aktiivisesti esiin Rantaradan kehittämisen mahdollisuuksia viestinnässään ja vaikuttamistyössään.

Aloitteessa perusteluina kehittämissuunnitelman tarpeelle nostetaan radan merkittävyys Länsi-Uudenmaan elinvoimalle. Länsirata-hankkeen vaikutukset koetaan uhkakuvana: alue joutuisi turvautumaan hitaampiin ja vähemmän kilpailukykyisiin junayhteyksiin sekä menettäisi suoran junayhteyden Turkuun. Edunvalvonnan ja vaikuttamistyön osalta moititaan liiton aktiivista toimintaa Länsiradan puolesta.

Vastaus aloitteeseen

Uudenmaan liitto kiittää saadusta aloitteesta, joka on hyvää jatkoa Länsi-Uudenmaan aktiiviseen ja vaikuttavaan edunvalvontaan. Rantaradalle on viimeisen kymmenen vuoden aikana eri tahojen toimesta laadittu useita selvityksiä ja suunnitelmia.

Väylävirasto on laatinut Rantaradan kehittämisselvityksen 2019. Tarvittavista kunnostustoimenpiteistä on virasto laatinut Rantaradan ja Hangon radan tarveselvityksen ja infraselvityksen 2024. Väyläviraston toimesta on parhaillaan käynnissä kehittämishanke Kauklahti-Karjaa välisen osuuden parantamiseksi. Työ tehdään 2025-2028 ja sen kustannusarvio on 80 miljoonaa euroa.

Rantaradan vyöhykkeen kehittämiseksi on Uudenmaan liiton toimesta tehty useita selvityksiä. Laajin on 2020 yhteistyössä kuntien kanssa laadittu selvitys ”Lännen ratakäytävien maankäytön tarkastelu ja vaikutusten arviointi”, missä tarkasteltiin Rantaradan ja Espoo-Salo-oikoradan (Länsiradan) asemiin tukeutuvaa maankäyttöä ja sen kehittämisen edellytyksiä kolmen skenaarion pohjalta. Työn lähtökohtana oli Uusimaa-kaava 2050 yhteydessä lännen kuntien esittämä toive raideliikenteeseen tukeutuvan maankäytön kokonaistarkastelusta. Selvityksessä tarkasteltiin asemiin tukeutuvaa maankäyttöä ja sen kehittämisen edellytyksiä ja mahdollisuuksia kolmen lähtöskenaarion pohjalta. Työssä arvioitiin myös keskinäisiä vaikutuksia sekä vaikutuksia mm. alue- ja yhdyskuntarakenteeseen ja kestäväan kehitykseen. Raideliikennettä käsiteltiin lähiliikenteen osalta Uudenmaalla ja kaukoliikennettä vain siltä osin kuin junat mahdollisilla asemilla pysähtyvät. Selvitystyö osoitti, että ratakäytävien varsien kunnat ovat hyvin erilaisia ja niiden asemaseutujen kehittämisen edellytykset ovat verrannollisia mm. sijaintiin ja etäisyyteen pääkaupunkiseudulta sekä kunnan väestömäärään. Selvitys rakensi hyvän pohjan kunnille alueen maankäytön kehittämisen tueksi. Lännen ratakäytävät selvitys antaa edelleen hyvän pohjan kehittämistoimille sekä mahdollisille seuraaville selvityksille.

Selvitys antoi lähtökohtia myös mm. Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman laadintaan (Uudenmaan liitto, 2021), joka puolestaan määritteli selvityksen ”Rantaradan ja Hangon suunnan henkilöjunaliikenteen kehittäminen” (Uudenmaan liitto, 2022).

Rantaradan tiimoilta on kevään aikana käyty useita keskusteluja eri tahojen kanssa. Aiempien selvitysten, tämän aloitteen, kuntajohtajien kannanoton ja käytyjen keskustelujen pohjalta on hahmottunut kuva siitä mitä Rantaradan seuraavaksi olisi tarpeen tarkastella. Koska maankäyttöä ja liikenne- ja ratatarkasteluja on jo käsitelty kattavasti aiemmissa ajantasaisissa selvityksissä, niin katse on tarkoituksenmukaista suunnata seuraavaksi varsinaisiin kehittämistoimiin ja toimien vaikutusten arviointiin.

Uudenmaan liitto kannattaa aloitteessa esitettyä ajatusta Rantaradan vyöhykkeen kehittämissuunnitelmasta. Uusi yhteistyöyhteisö Västra voisi olla luonteva toimija mahdollisen kehittämissuunnitelman laatijaksi. Uudessa suunnitelmassa voisi hyödyntää Vantaan kaupungin ja Uudenmaan liiton yhdessä toteuttaman ”Tallinnan tunnelin

jatkosuunnittelun, vaikutusten arvioinnin ja brändäämisen hanke- ja investointisuunnitelman” (TAJAVA, 2025) toimintamallia. Kehittämissuunnitelmassa voisi määritellä pitkän aikavälin näkemyksen ratavyöhykkeen toimenpiteistä, investointitarpeista, vaiheistuksesta, rahoitus-mahdollisuuksista sekä alueiden elinvoima- ja saavutettavuusvaikutuksista. Samalla voisi vahvistaa kuntien, maakuntien, valtion, elinkeinoelämän ja EU-tason toimijoiden välistä yhteistyötä sekä valmistella edellytyksiä kansallisen ja kansainvälisen rahoituksen hyödyntämiselle.

Kehittämissuunnitelma voisi myös tarkastella Rantaradan merkitystä läntisen Suomen kasvukäytävänä, työssäkäyntialueiden yhdistäjänä sekä kestävästä liikenteestä ja maankäytön kehittämisen alustana. Lisäksi tavoitteena olisi tunnistaa ratahankeiden yhteiskunnalliset, taloudelliset ja ilmastovaikutukset sekä määrittää yhteiset viestinnälliset ja strategiset tavoitteet hankkeiden edistämiseksi. TAJAVA-hankkeen tavoin suunnitelma voisi toimia myös pohjana tuleville EU-rahoitushauille ja TEN-T-verkoston kehittämiseen liittyville avauksille.

Uudenmaan liitto voi osallistua yhteisen kehittämissuunnitelman valmisteluun ja tukea rahoituksen selvittämisessä.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää antaa yllä selostusosassa esitetyn vastauksen aloitteeseen.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mari Siivola
Asiantuntijat Heidi Koponen ja Pasi Kouhia